

# SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 " " " " 2krat, 4 " " " " 3krat. več pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Vtorek, četrtek in soto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k, " pol leta 4 " — " " četrť " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k " pol leta 5 " — " " četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

## Notranji predpust.

Pomnoženo in novoizdano nemško-pemsko ministerstvo zna tudi ljubeznjivo biti, če ni drugače mogoče. Giskra, cel minister notranjih zadev, 1/2 ministra ustavne policije in tajni ministerski predsednik se je naveličal kislih obrazov, ktere je zdaj že cele mesece opazoval ne le v svojem zrcalu, ampak tudi v državni zbornici in na svojih tovariših drugih začasnih ekselencah. Kisli obrazi so bili resda opravičeni: stvari niso nikakor in po nobeni ceni hotele „vkup iti.“ Ali s kislino se pač skrči želodec in ustnice, a ne zašije se niti raztrgan črevelj, še manj pa razongavljene državne razmere — in te zakrpati je Giskrina prostovoljna, a častna in zvenkanosna naloga. „Les extrêmes se touchent“ ali po domače: od vzvišenega do smešnega ni več nego en korak — g. Giskra je kislino zamenil s sladkorjem. Drugi pametni možje sicer mislijo, da bo moral državnik, ki bo hotel razmotati skuštrano avstrijsko vprašanje, imeti nekoliko popra in soli. Giskra pa drugače misli in je poskusil s sladkorjem in drugimi sladkosnednostmi. Po nemških časnikih, ki so vselej tako dobro podučeni, da celo vedó, koliko parov nogo vic ima ktera ministerska svetlost, beremo, da je bil dr. Giskra 12. t. m. povabil 22 poslancev v svoje zakurjene dvorane.

Teh 22 poslancev raznih strank (Slovenec je zastopal grof Margheri!) je pilo čaj, lizalo drobne sladke pekarije in je od 7 1/2 do 11 1/4 ure po noči besedovalo o volilni reformi. Prav za prav je besedoval večidel samo dr. Giskra. čegar zgovorna strpljivost — pri navadnih ljudeh bi rekli jezičnost — je nazoče le redkokdaj pustila v besedo segati si. „Do zdaj niso prišli še do nobenega vspeha“ pravi „Presse“, a takoj dostavlja, da se bodo kakor denes zopet zbrali pri Giskri.

Giskra si take majhne izdaje za čaj in sladnosti lahko dovoli, toliko in še nekaj 1/2 ministerstvo že nese.

Kar podučeni nemški časniki še več pripovedujejo o volilni reformi in drugem važnem vprašanji: gališki resoluciji — v Avstriji nam važnih vprašanj nikdar ne zmanjka — to pa že zopet ne „gre vkup“ in diši bo predpustu. „Presse“ pripoveduje: „Istinito se nam je povedalo, da je vlada za prvo prihodnost obljubila predložiti postavo o volilni reformi in da je ob enem zagotovila, ka bo ta predlog, predno ga zanese v zbornico, predložila ne le nekterim zaupnim možem, ampak tudi vsem posameznim poslanskim shodiščem ali klubom.“ To je „značajnim“ nemškim listom čisto prav in polnji. Mi ne bomo o tem sodili, samo hočemo opomniti, da so ravno ti „značajni“ listi nedavno trdili, da so javne seje pri koncilu v Rimu samo javne komedije, ker se vse dotično blago popolnoma obravna in pretrese v odborih v to namerjenih. Poleg drugih bistvenih razločkov med koncilom in dunajskim državnim zborom je še posebno omenjati, da so koncilski odbori vse pravilnejše izvoljeni in urejeni, nego slučajno sestavljeni dunajski klubi, ministerski čaji ali „nekteri posamezni zaupni možje poslanci“, in če so se dunajskim časnikarjem javne koncilске seje zdele samo komedija, koliko večja bo komedija v državnem zboru, ako se bo volilna reforma poprej uredila pri ministerskih večernih zabavah, h katerim so morebiti tudi ženske dopuščene, in še le tako obdelana prišla v javni zbor. Dá dá komedijo imamo pričakovati, kar je za predpust jako prikladno, če more biti tudi ne za Avstrijo. Felix Avstria nube! — tudi en tak prigovor za predpust. in vsled novih verskih postav je pri nas državni predpust tako dolg, da ne vemo, kedaj se začne, kedaj neha. —

Toliko komedije bi bilo pričakovati, ko bi imela vlada res trdno voljo nekaj storiti gledé volilne „re-

forme.“ Ali zdi se nam, da je stvar še bolj komedijontarska. Vlada je menda sploh popustila zadevo, o kateri je pred kratkim z vsem žolčem še trdila, da je od nje odvisna sreča Avstrije, za katero je bila v ogenj poslala ves svoj plačani časnikarski aparat in za katero je hotela pridobiti tudi vse deželne zборе, a je dosegla le nekoliko dolgih in krajših nosov. Da se vlada hoče znebiti volilnega vprašanja, v katero je pregloboko zagazila, pripoveduje celo nefederalistična „Tagp.“ Njeni dunajski dopisnik piše: „Zunajno se ministerstvo še nastavlja, kakor da bi volilne reforme ne hotelo popustiti, ob enem pa ta ali ona ministerska usta pri priliki in zavito črhnejo, da bi namerjavana reforma ne zadela samo na ugovor posameznih narodnosti, ampak tudi na nasprotna prizadevanja grofa Beusta in k r o n e same.“ Isti dopisnik vé pripovedovati, da se ima vsa volilna zadeva odložiti. Prestavimo vse to v naš domači slovenski jezik in stvar se bo glasila razumno: „Vlada, ki je volilno vprašanje sama stvarila in priostrila, vlada, ki je na to vprašanje nahujkala ves državni zbor, nekatere deželne zборе, mnogo okrajnih zastopov, srenjskih odborov in javnih društev, je spoznala, da se je s tem vprašanjem blamirala, da se direktne volitve ne dadé izvršiti niti pravno niti dejansko brez vprašanja na ustavno pravo, a ona si vendar hoče ohraniti svoj reformatorični „nimbus“, in pri svojih čajih gg. poslancem vidno ali nevidno iz glave izbija poželjenje po direktnih volitvah. Nekoliko čaja in sladkorja namesto direktnih volitev! Kdo se smeja? In da bi vlada le neomadeževana ostala — vsaj na videz neomadeževana, razodeva od strani, da so narodi, da je Beust, da je k r o n a snedla nemškim poslancem volilno pogačo. Da se Beustu, ki ima memogredé rečeno svojih grehov dovolj, naklada odgovornost za popuščene ker neizvršljive volilne reforme, da se narodnostim zopet podtika, ka so one krive, da se ne

## Listek.

### Irsko, in skrivno društvo fenijancev.

II.

Denar je ena umazana stvar v politiki. To so od macedonskega Filipa noter do hrvaškega Raucha znali vsi mogotci. Torej tudi kramarskim Angležem ni skrito ostalo. Tistih 100 protestantskih Ircev, ki so l. 1800 žrtvovali lastni irski parlament in v londonsko spodnjo hišo stopili, — bila je ogromna večina podkupljena. Angleži so za to darovali 1,600.000 fantov sterl.

L. 1801 je ta združen parlament skupaj stopil. Med katoliškimi Irce je vrelo, kajti oni niso bili zastopani in videli so, kako je poslednja bil upanja plavala v pogubo. Minister Pitt je hotel torej maso irskega prebivaltstva potolažiti s tem, da je obljubil ravnopravnost katoliških Ircev s protestantskimi vpeljati. Ali s to ravnopravnostjo je bilo prav kakor pri nas s §. 19. Mnogo mnogo let je ostala prazna obljuba na papirji. Razkačeni in z obljubami za nos vodeni Irce so ustanovili v Dublinu veliko politično društvo, ki je imelo namen, delati na to, da se ravnopravnost doseže.

V tem času je v javnost stopil mož, o katerem je nam obširneje govoriti ne samo zato, ker je bil skoro pol stoletja duša vsega irskega gibanja, temuč ker je eden najblažih značajev, in eden največjih narodnih voditeljev in rodoljubov, Danijel O'Connell.

O'Connell je bil rojen l. 1775 v irski grofiji Kerry. Njegov oče mu je bil zapustil veliko premoženje. Mladi Daniel, ki je prvo odgojo imel od necega katoliškega duhovnika, je bil namenjen za duhovski stan, vendar se je l. 1794 lotil pravnštva. Ker je bila ravno dve leti prej katoliškim Ircem pravica dana, da smejo advokati postati, pripuščen je bil tudi O'Connell v Dublinu pri kralj. sodnjišči za advokata. Njegovo znanje, zmagovalna njegova zgovornost in domoljubje mu je hitro dalo veljavo pri kat. rojakih. Pristopil je k omenjenemu društvu, in je hitro postal njegova duša. Njegovo zunanje stanje se je bilo naredilo ugodno, ker je po nekem strijcu precejšno premoženje podedoval in bil prvi advokat v Irskem. Leta 1809 je sklical prvi tabor na Irskem in je v prvič javno irskemu narodu govoril. Njegove besede so kakor iskra padle na rodovitna tla, narod, ki ga je čul govoriti je bil navdušen in O'Connell je postal naenkrat prvi in ljubljeni zagovornik narodne pravice. Sklicaval je potem tabor za taborjem.

Pa ko so kat. Irce O'Connella slavili kot svojega osvoboditelja in odrešenika, jeli so ga Angleži in protestanje kot političnega nasprotnika sovražiti. To mu je nakopalo en dvoboj na glavo, v katerem je svojega nasprotnika ustrelil. Ker je tako svoj pogum skazal, storil je obljubo nebenege dvoboja več ne prevzeti.

Mnogo let je O'Connell upal, da bode angleško ministerstvo Ircem vendar pravično. Ko je sprevidel, da tlačenju ne bode brez boja konec, sklenil je vladni

sili narodovo silo nasproti postaviti. Prestrojil je najprej katoliško polit. društvo in ga demokratično osnoval. Ustanovil je po vseh irskih mestih časopise, ki so bili lahko razumno za najprosteji ljudi pisani, in ktere je društvo podpiralo. Društvo je pridobilo tako moč, da ga je vlada prepovedala. O'Connell ga je razpustil, ali pod drugim imenom in drugo obliko zopet vpeljal. L. 1828 je je O'Connell oglašil v grofiji Clare kot kandidat za poslanca v londonski parlament. Ker je bil katoličan, torej ni mogel navadne prisege (testeid) v parlamentu priseči, zdelo se je to protestantom strašna predrznost, in nekteri boječi volilci sami so omahovali, dokler jih ni ognjeni agitator pregovoril in je izvoljen bil. Ker je O' C. naravnost povedal, da prisegel ne bo, strmele so vse stranke in Irce samim je rastel pogum, in ta volitev je vzbudila strahovito gibanje po vsem Irskem. Angleži so se bali O'Connellu parlamentna vrata zapreti, ker so vedeli, da bi kat. Irce kot en mož po orožji zgrabili, ako bi njihovega ljubljenca ne sprejeli. Tako je minister Wellington sam začel izpeljavati ravnopravnost katoličanov. Ko je dotična postava bila sankcionirana, moral se je dati O'Connell še enkrat voliti, in kakor v triumfu je šel v parlament l. 1830.

Mogočni njegov glas, ki je dozdej navduševal prosti irski narod, razlegal se je iz londonske zbornice po vsej Evropi. Drzno je O'Connell zahteval, naj se odpravi na Irskem desetina za protestantske duhovnike, tirjal še več: postavodajno ločite v Irskega od

more Giskra-svobodno preustrojati Nemcem država, to so že stari pripomočki nemško-pemskega ministerstva in mi smo jim že toliko vajeni, da lahko molčimo. Da si pa hoče vlada krono izposoditi kot plašč za — Giovanni je rekel — „svojo sistemo brezmišljenosti“, to je pa vendar tudi za predpust preveč. Pustite nas s krono v miru! Ministri so odgovorni za vse dejanje in nehanje, in če krona noče pritrčiti ministerskim utopijam, potem vedó, kaj imajo ministri storiti, ako imajo kaj stalnega prepričanja, kaj stalnih načel. Na maskiranih plesih radi dopuščamo, da si pustni norec pozlačeno papirnato krono natakne na šegavo glavo. Dokler pa naša država ni predpustno plesišče in dokler je nam lojalnim Slovanom vsem privilegiranim prizadevanjem nasproti habsburška krona še vzvišeno znamenje avstrijske države, toliko časa tirjamo, da to znamenje spoštuje vsakdo in ko bi bil trikrat minister, toliko časa bomo tirjali, da si stranke ne vlačijo vzvišeno znamenje celokupne države v svoj strastni pristranski boj, toliko časa bomo zaničevali one, ki ne vedó, kaj je krona v ustavni državi, a pomilovali one, ki si bodo dali natvesti, da so koristi nemško-pemske stranke identične s koristimi „naše vladarske hiše“. Tudi predpustni čas velja stari prigovor: „Kar je preveč, še z ministerskim čajem in sladkorjem ni dobro!“

## Dopisi.

**Iz Vranskega** 14. febr. [Izv. dop.] Če tudi že pozno naj vendar naznanim nekoliko o zadnji „besedi“, katero je napravila naša čitalnica na čast Vodniku, prvemu slovenskemu pesniku. Da je naša dolina narodna, da je vse napihovanje nektrih nemškutarjev ne zamore premotiti, je že večkrat pokazala, posebno pa pri zadnji besedi. Vreme ni bilo ugodno, pa vendar se je dvorana skoro napolnila vrlih rodoljubov in veljavnih posestnikov iz trga in okolice. S posebno pohvalo omenimo rodoljube iz Gomilkega in št. Jurja, ki so nas v prav lepem številu obiskali. Slava jim! — Čitalnica je bila ta večer prav lepo okinčana. Piramida podobna nagrobni s krasnimi napisi iz Vodnikovih pesmi, nad njo lepo osvitljena podoba pesnikova, okolo vsega pa krasno cvetoče cvetlice, je bil kinč naši dvorani. — Vrstila sta se dva daljša govora, ktera je nazoče ljudstvo z navdušenostjo sprejelo. Prvi govornik je razlagal življenje pesnikovo in pokazal njegove zasluge za slovenski jezik, kterege je prvi čistiti začel, in njegove zasluge za slovensko pesništvo. Drug govornik nam je

Anglije, tako imenovani „repeal“ Ta ideja je Irce razvnela in med tem, ko jo je zagovarjal v Londonu, ustanovil je v Dublinu novo društvo, ki je imelo namen širiti jo med narod in podpirati njega in njegovo besedo s peticijami. Iz vse dežele so prihajale take peticije.

Pri volitvah 1832 je bil on sam voljen v Dublinu, in po deželi je bilo vsled njegovega prizadevanja voljenih že 40 njegovih privržencev, ki so se zavezali govoriti in glasovati za ločitev. Ker je bil vse svoje premoženje za domorodne namene in agitacije izdal, ker je moral pri svojem neumórnem delovanju advokaturu zanemarjati, prišel je v denarne zadrege. Tu se je pa skazalo, kako hvaležen narod svoje delavne može dejansko časti. Ubogi Irce so odslej vsako leto tisoče in tisoče nabrali in pošiljali svojemu zagovorniku, ki je bil tako po knježje vseh skrbi rešen. — Pri prihodnjih volitvah je prišel O' C. že na čelu 60 privržencev, s kterimi je pomagal vreči toristično ministerstvo, ki se je moralo vsed tega ministerstvu „whig“ ovumekniti. Tako ni imel samo Irce za seboj, temuč je imel tudi osodo politične stranke v rokah, ki je Veliko Britanijo vladala.

Ko je bil toliko dosegel, da so Irce dobili pravičnejšega kr. namestnika, svetoval je rojakom naj začasno „repeal“ miruje, ker je upal zholišanja od whigs-ov. Ker ti Irce niso vseh pravic dali, kar jih je O' Connell stavil, odpadel je od njih in jih ravno tako ostro zgrabil, kako prej tories ter zopet začel

kazal v prav jasni besedi književnost slovensko pred in po Vodniku in razlagal napise na spomeniku. Pri obojem govoru je zamogel vsak nazoči spoznati, ako je ljudstvo opazoval, kako rado posluša, kako naukaželjno da je. — Po besedi je bila tombola in zanjo ples. —

Da naša čitalnica ni ena zadnjih, je znano; da vedno napreduje, se vidi tudi iz tega, da pripravlja oder za gledališčne igre, kar jej bo nova podpora. Da to čast ohrani, za to skrbi neutrudljivi odbor. — V kratkem času od zadnjega občnega zbora je pristopilo več novih udov; posebno iz trga; omenimo neko gospo, ki prav rada prebira časnike, in dva gospoda, kterih pristop je v nasprotni stranki mnogo hrupa napravil. Da to čitalnične sovražnike hudo žali, za to ne moremo. Pa kaj jim je to, saj so „liberalni“ in „kulturonosci“! To hočejo tudi dokazati. Da se ljudje zaradi nasprotnih načel sovražijo, je naravno; da pa celo neumna živina za grehe svojih gospodarjev trpeti mora, to nam je nerazumljivo. Ali je konj kaj kriv na tem, da njegov gospod v čitalnico hodi? Zakaj se je tedaj po noči iz hleva spustil? — Ali pes mora kaj zato, da je tisti, ki mu vsakdanjo hrano daje, posestnik čitalnične dvorane? Ali je to omika, da se psu na hrbet privežejo „Novice“ in se s tem slovenščina zaničuje? — Drugih pripomočkov, ki svojim začetnikom le sramoto delajo, ne omenim. Vprašam le: kaj bi mi rekli, ko bi strašil svojega dolžnika rekoč, če v čitalnico greš, te bom tirjal? Kaj bi mi rekli, ko bi djal, če v čitalnico greš, boš moral hitro dačo plačati, če pa ne greš, še ni sila? Pa le naprej, bomo že videli, kam bomo prišli. —

**Od dolenje Sotle** 14. febr. [Izv. dop.] Po časopisih se večkrat bere, da Poljaki bajè po tem težijo, ka bi v Cislajtaniji isto mesto zavzeli, ktero Hrvati zavzemajo v Magjarorsagu. Nekaj resnice mora gotovo na tem biti, sicer ne bi časopisi to kost tako slastno glodali. Če je res to maksimum poljskih želj, potem naj cislajtanska vlada Poljakom le kar brez vsega pomisleka postreže s šablono hrvaško-ogerske nagodbe, kajti to vladi ne bo na škodo, pač pa Poljakom, ut figura in Croatia docet. Če bi brača Poljaki razmere med Hrvati in Magjari bolje poznali, zlasti če bi te razmere od bliže videli, kako vbijalno na hrvaško samostalnost, na hrvaško narodnost, na hrvaško samosvest in državno pravo delujejo, celo pa če bi njih vodje vsaj kakih štirinajst dni na Hrvaškem n. pr. v Zagrebu preživeli, bogme potem si ne bi več šablone hrvaško-ogerskih mednarodnih razmer želeli. Nagodba med Hrvati in Magjari je dozdej samo v toliko oživotvorena, v kolikor je Magjarom v priklad. Tiste na-

agitirati za ločitev. Od jeseni l. 1842 je potoval po vsem irskem otoku. Sklicaval je povsod ljudske shode, ali tabore. Na teh taborih je z ognjeno zgovornostjo, z navdušenimi rodoljubjem prostim rojakom opisaval revo in nadlogo domovine. On sam je sklical nad 90 taborov, 70 manjših in 20 tako velicih, kakor jih svet pred njim ni videl. Zmerom pa je opominjal razbujene in navdušene rojake, naj bodo mirni, naj ne stopijo čez meje postav, ker upal je da bode pravičnost zmaga. Na vseh njegovih taborih ni bilo nobenega nereda. 7. okt. 1843 je hotel na planjavi pri Clontarfu napraviti najbolj velikanski tabor. Iz vsega otoka so se bili v brezštevilnih trumah irski možje nabrali. A Angleži so nkazili z vojsko ta tabor zabraniti. Vojska je množico že prej tisti večer razgnala, Irce pa so svojega voditelja ubogali, da so mirno, brez upora na dvoje šli. —

Precej potem je angleška vlada naredila irskemu agitatorju tožbo. Obsojen je bil na eno leto ječe in 2000 funt. st. globe. In mož, kterege bi bil vsak katoliški Irce s svojim življenjem branil, se je sodbi podvrgel, opominjal nestrpne rojake naj bodo mirni, in šel z nekterimi soobsojenimi tovariši na stara leta v ječo šest za pravico, ktero je zagovarjal.

Leta 1847 je njegovo zdravje opešalo. Slaba letina je bila prinesla v Irsko strahovito lakoto. O' Connell revščine svojih rojakov ni mogel gledati. Hotel je iti začasno v Rim, pa na potu je v Genovi umrl. —

godbine ustanove, ki Hrvatom v prilog govoré, so denes še zmerom mrtva slova, kakor — da primer povem — §. 19. decembrovke za Slovence. Da pa tudi v prihodnje te Hrvatom prikladne ustanove nagodbe ne bodo duše in telesa dobile, za to je že tudi skrbjeno; in enaka bi bila tudi s Poljaki v Cislajtaniji, tudi za Galicijo bi se še kak baron Rauch našel. — Ker mi je ravno baron Rauch pod pero zlezal, ne bo odveč, če nekaj v karakteristiko njegovega mišljenja in njegovih pravnih nazorov povem. Če ga „Zatočnik“ imenuje Šisljavičkega barona, in osušitelja lonjskega polja, če ga zavoljo limitó-soli ima za Levija in Natana, če ga brez zadržka lopova (lumpá) imenuje, ki je dozorel ne samo za Lepoglavo in Plavo, najhujji ječi na Hrvaškem in Ogerskem, ampak celo za vésala! Na vsem tem se njegov značaj ne odseva tako, kakor na sledeči pripovedi: Ko je Rauch to postal, kar je denes, namreč hrvaški ban, peljal se je nekega dne na železnici proti Zidanemu mostu. V Brežicah prisede k njemu v vagon eden brežkih nemškutarških vodjev. Med Rauchom in Brežičani je že staro prijateljstvo, ktero stare tradicije še zmerom živo držé. Med mojim Brežičanom in barona Raucha-ekscelencijo se je takoj živ razgovor vnel. Z vremenom sta začela, s politikovanjem pa nehala. Brežičan je celo svoje srce pred Rauchom razkril. Pravil mu je, kako so poprej „gemüthlich“ v Brežicah živeli, vsi so bili enih, (ali prav za prav nobenih) misli, živeli so kakor ovce v zagraji, za ktere pastir misli, „sultan“ pa z lajanjem volka straši; odkar je pa prišel dr. Razlag v Brežice, je z „gemüthlichkeitom“ proč! Tudi Brežičani imajo zdaj svojo „nationalitätshetzo“, se koljejo in grizejo med seboj, da je strah. Rauch je mojega Brežičana mirno poslušal, in ko je ta svoje tegobe do kraja pred njim izpovedal, je Rauch prav lakonično dejal: „pa za kaj ga — namreč dr. Razlaga ne spodite, če vam napotek dela!“ — To je pa vendar le celo mojemu Brežičanu odveč bilo. Odvrnil je: „ne zamerite ekscelencija, Brežice niso na Hrvaškem!“ — Čast in poštenje Brežičanu za ta odgovor! Dasiravno je v nam nasprotnem taboru, priznanja mu ne morem odreči. Vir, iz kterege sem to prigodbo zajel, je skoz in skoz čist in zanesljiv. Taka izjavljenja, kakoršno je predstoječe: „pa ga spodite!“ ne trebajo nobenega komentara. Rauch pa ne misli samo tako, on take teorije tudi prakticira. Na Hrvaškem imamo vsak dan živih primerov dovolj. — Pa kljubu temu, da je Rauch tak, kakoršnega sem ravno kar narisal, je vendar te dni od zastopstva gradu Zagreba zaupnico dobil. Zagreb je na telesu hrvaškega naroda ravno tak madež, ravno taka rana, kakoršna je Ljubljana na telesu slovenskega naroda. Mesto da sta ta dva mesta glavi dotičnih narodov, sta pa le to, kar je glavi nasprotno. Rauch se ni dolgo veselil nad Zagrebško zaupnico, kajti malo dni potem je zastopstvo Karlovško predstavko na Nj. veličanstvo sklenilo, v kteri prosi, naj se Rauch v sodnje preiskavanje dene, ter naj se mu tako prilóžnost da, da se more vseh obrekovanj oprati, s kterimi ga „Zatočnik“ dan na dan obsiplje, kajti sramota je za ves hrvaški narod, so dejali Karlovčani, da se njegov ban tako na roglo stavi! — Ironija in želo ki je v teh besedah, bi morala bika vbiti! Gajeve „Narodne novine“ in „Agramerica“ storiti, kar se le dá, da bi svojega zamorca pred svetom oprali, pa vse zastonj: črnilo, s kterim ga „Zatočnik“ vsak dan na novo namaže, je tako mastno, da se ga voda službenih novín še ne prime ne.

**Od gorenje Savine** 15. febr. [Izv. dop.] Naznaniti Vam morem, da vse občine gorenje-graškega okraja pripravljajo zaupnico gosp. okrajnemu glavarju Vrtiču, ktera se mu bode že v kratkem poslala. O njegovem nasledniku se še nič kaj ne ve. Govori se o gosp. Trautvetter-ju zdajšnjem prvem komisarji v Celji in gosp. Joseku v Brežicah. Prvi je rojen Celjan, to in zdajšnje njegovo obnašanje proti Slovcem nam zadostuje, da vemo, koliko imamo v narodnem in ravnopravnem obziru od njega pričakovati. Ta gospod se je prevzemši vodstvo okrajnega glavarstva celjskega pri izstopu gosp. Vrtiča, — že prvi dan proti nam Slovcem prav po junaško odrezal. Komaj se je namreč zavedel, da je poveljnik, je precej dva „nedolžna

diurnista", ktera sta slovenščine le toliko zmožna da sta pri prejšnjem glavarju slovenske ukaze i. t. d. prepisovala, ob službo dejal. To je že g. Trautvetru zadostovalo, da je pisarja ob kruh spravil.

O gosp. Joseku nam je pa le toliko znano, da mu je za naše narodno gibanje in našo narodno ravnopravnost toliko mar ko za lanski sneg. Sicer pravijo ljudje, da g. Josek z lastnimi mislimi in nazori ni posebno podkovan.

Da pa tudi tretji v zvezi ne bode manjkal, se je začelo govoriti, da je za službo okrajnega glavarja Celjskega tudi okrajni glavar Litijski, gosp. grof Auersperg prosil; o tem gospodu mi ni treba nič govoriti, ker vem da je po vsem Slovenskem dobro znan. To so govornice o prihodnjem okrajnem glavarju. Bomo videli, s katero osebo bo nas pa vlada počastila.

**Iz Loža**, 13. febr. [Izv. dop.] Oddaljeni od obljudenih cest so prebivalci naše domovine v splošni omiki memo prebivalcev sosednjih krajev zaostali, posebno pa v narodni zavesti. Če človek pride v bližino Cerknice, precej se prepriča o prebivalstva narodni zavesti. Ako ravno so tam prav priljudni tržani, vendar bi nobenemu ne svetoval, da bi jih psoval, kakor v Ljubljani nemčurji slovenski narod psujejo in črnijo; takemu bi se komaj bolje godilo nego muhi v mleku. Med tem ko so naši sosedje vrli narodnjaki in ponosni na to, da so Slovenci, ter se za rabo materinskega slovenskega jezika vedno možato potezajo, se večina našega občinstva za kaj takega še ne zmeni, marveč se še domorodcem posmehuje. Vzroki temu so pa ti-le: Gospod Ogrinec, nekdanj tukaj načelnik c. k. okrajnega urada in sedaj naš okr. glavar v Planini se je v svojem poslovanju obnašal kot samovladen mogotec, on se je samovlade v svojem službovanju najbolj temeljito privadil, za čas njegovega bivanja med nami ni poznal on drugega nego svoje mnenje, slovenščine se v mladih letih ni privadil, tedaj jej je bil in jej je še sedaj strasten zopernik. Kader on pride k nam na vsakomesečni izlet, zbere si svoje kimovce okolo sebe in sliši se le priljubljena nemščina, ako le nasprotni poslušalec kako nemško besedo za silo vjame. Vso čast naši narodni duhovščini, sploh le malo imamo odpadnikov; slišali smo iz Ljubljane o patru neke čete, obžalovaje moramo povedati, da je tudi naš gospod farman temu podoben in da poprej omenjenega gospoda v malikovanju nemščine še skoraj prekosi. Tedaj prizadevanju in obnašanju teh mož je pripisovati, da naše ljudstvo v splošni omiki in v narodni zavesti zaostaja. Nekteri rodoljubi so napravili v bližnjem Staremtrgu narodno veselico, se ve da s privoljenjem ondašnega župana, ta pa je tudi zaradi tega nejevoljo imenovanih slišati moral, svet se še celo pogovarja o nekej kazni, s katero se je bajé žugalo. — Kakor se sliši, se bo po prihodnji volitvi naše mesto z občino Staregatrga zedinilo. Ker mislimo, da so posamezni posestniki popolnoma prepričani, kako se z občinskimi premoženjem, posebno v gozdni zadevi godi, nadejamo se, da si bodo za odbornike in župana pri prihodnji volitvi izbrali može, katerih pravičnost je neomahljiva, samostalnost nepristrana in kateri so prijatelji rodo- in domoljubja in se bodo tudi neustrašeno za vpeljavo slovenščine potezali. Čuli smo pretečeno leto, da so se sosednji Cerkljani pripravljali za ljudski tabor takrat, ko so jih Pivčani prehiteli. Na korist njim in nam želimo da bi se ta tabor napravil prihodnjo sp. glad; mi smo prepričani, da bi potem nemškutarji in germaniziranju v Loški in Cerkniški dolini kakor na Obloških višavah za zmerom odklenkalo. Cerkljani! na noge, ako ravno burja hudo brije in sneg mete, porazumite se med saboj in s sosednjimi kraji. Ljubezen do domovine in naroda naj vas ogreje in vspeh bo gotov.

## Politični razgled.

Cesar je generala Rodiča, ki je bil tolikanj napadan zaradi pomirjenja Bokeljev, prav prijazno sprejel. Ministerstvo ne ve kako bi na Českem proti opoziciji postopalo. Poklicali so barona Kollera na Dunaj v posvet zastran tega. „Nar. Listy“ poročajo,

da se sklepa česke časopise zatreti, porotne sodnije na Českem odpraviti, česke uradnike z nemškimi nadomestiti. — Če bodo skušali res na Českem tako delati, pridemo menda drugi mi na vrsto. Zmerom liberalno.

Ministerstvo policije se je s posebno v „Wien. Ztg.“ razglašeno cesarjevo naredbo zedinilo z ministerstvom notranjega. Minister Giskra je torej najviši policaj.

Državni zbor je sklenil zopet novo postavo, postavo v brambo pisemske tajnosti. Nova postava ni drugega nego izpeljava v §. 10 drž. osnovnih pravic izrečenega splošnega določila, ona odločuje kazni gledé dejanj, s katerimi bi se ravnalo proti omenjenemu paragrafu. Po tej postavi zadene uradnika ali uradnega služabnika ali tudi vsako drugo v javni službi stoječo osebo, ako je pisemsko tajnost nalašč in v svojem uradnem poslu prelomila, ječa do šest mesecev; ako so tajnost oskrunile neuradne osebe, globa do 500 gl. ali ječa do 3 mesecev. §. 2 te postave določuje, kedaj se smejo pisma uradno pograbit in odvzeti. To se ne sme nikdar zgoditi iz policijskih nagibov in je dopuščeno le tedaj, ako je konfiskacija sodnik sklenil in ukazal, a tudi razloge povedal. Kdor se hoče tešiti z upanji, zdaj lahko veruje, da se policijski nos ne bo več vtikal v zapečateni pisma. Ustavoverneži pa bodo s to postavo v roki dokazovali svoje svobodoljubje. V tem obziru je le povedati, da ta postava ni nič novega, ampak da jo je bil skoraj ravno tako državni zbor že leta 1861. v obeh zbornicah sklenil in da se je le najviše potrjenje toliko časa odlašalo, da so morali poslanci še enkrat skleniti svoj stari sklep.

Odsek drž. zbora za poljsko resolucijo je imel drugo posvetovanje. Giskra je v drugoč zagotavljal, da vlada hoče le nekoliko privoliti. Drugi njegovi pomagači pa so zatrjevali, da se bodo še te koncesije dale samo Poljakom, drugim narodom ne. Vlada želi, da bi Poljaki glasovali potem za neposredne volitve, kar ti odločno odbijajo. Ravno tako pa zatrjujejo, da jim druge avstrijske dežele in narodi niso mar. Oni hote avtonomijo le zá-se.

Ogerski minister Andraš je zdaj na Dunaji, kjer se posvetuje zastran razkosovanja vojaške granice. Cislajtanski finančni minister namreč zahteva, da bi Ogerska potem ko vojaško granico dobi, plačala tudi več obresti državnega dolga. To pa Magjarom menda ne dopade.

Iz Rima se v „A. A. Ztg.“ telegrafira, da so nemški (in slovanski) škofje zavrgli nasvet dveh tovarišev, ki sta hotela, da bi se izrekli proti Döllingerju. Ti škofje, med njimi Strosmajer, so baje tudi izrekoma povdarjali, da so načelno proti dogmatiziranju papeževe nezmotljivostvo, in ne samo zaradi tega, ker ni prikladno zdanjemu času. — Angleški časnik „Times“ trdi, da je Francoska grajala absolutizem v papeževi vladi.

Razdraženost med Bavarci in Prusi se množi. Bavarski „patrijotični“ časniki se grozé, da ko bi pruska vojska bavarske meje prestopila, bi se nevdignili samo Bavarci, temuč bi jim prišlo tudi 60.000 Francozov in 40.000 Avstrijcev na pomoč, prepoditi Pruse. — Kar se Avstrije tiče bi pač neumnost bila še enkrat v nemške reči vtikati se in krvavo glavo odnesti, pa — neumnosti niso nemogoče.

V Berlinu je bit 14. t. m. odprt severonemški državni zbor. Pruski kralj v svojem prestolnem govoru povdarja, da bode njegova skrb zvezo in sporazumljenje z južno Nemčijo varovati in pospeševati. Videti je, da ima Prusija trdno voljo Nemčijo zediniti.

Zveza Rusije s Francosko je predmet brošure, ki je v Parizu izšla. Pisal jo je baje skrivni svetovalec ruskega cara Jomini, ki v Parizu živi. Brošura, o kateri časopisi mnogo govore, stavlja nasvet, naj se Francoska zveže z Rusijo, naj Poljake popusti, naj pomaga osvoboditi turške kristjane in zabrani, da Nemci s Prusijo na čelu ne bodo v Evropi prevage dobili.

Rusija baje tirja od Švajce, da se jej izda znani ruski agitator in osnovelec poslednje zarotbe Nečaje v. Ker je Nečaje v tudi umora obdolžen, je verjetno, da se Švajca ne bode branila izdati ga.

## Razne stvari.

\* (Na ruskih gimnazijah) posebno na novo ustanovljenih primanjkuje profesorjev. Zato je ruski minister uka sklenil mlade avstrijske Slovence, posebno filologe, privabiti in je določil, da se za izobraženje tacih vsako leto izda 28.000 rubljev.

\* (Slovenski pisмени jezik, kakor se ga nemškutarji mislijo.) Prijatelj našega lista nam piše iz dolénje Štirke: Poslušal sem enkrat necega odvetnika, znanega zagriznena nasprotnika slovenskega jezika, kako se je razgovarjal s kmetom, ki ga je prosil za hitrejo izpeljavo neke tožbe. Odvetnik je govoril: „Vi pavri mislite, da je tožbati tako kakor krompir jesti, no si ne bote berehnoval, koliko cajta se nuca, pred ko se ena tožba avsfira; jaz moram najprej gegnera tožiti, zastopite, zdaj spiše gerih taksacengo — zastopite, pri taksacengi če se iz gegnerjem zglihama, napravima gerih tih ferglajh, če ne, pride na urtel; mislite, da zdaj že imama denarje . . . o to se vi . . . vi . . . o to se vi . . . irate, zdaj še le pride intabulirenga, abšacenga, feilbitenga; mislite da že imama denarje? Ja morgen! Zdaj še mora biti likvidirenga pa majstbotfrtajlenga; pa še zna kdo rekurirati, če ne — ta cajt so še le denarji, če je erstejer kos plačati, če pa ne, je drugoč fajlbitenga.“

— Kmetič je odvednika debelo gledal, in kakor sem videl, je iz dolzega govora le to razumel, da bo moral še dosto krompirja pojesti, predno bo denarje dobil. Kmetič tudi ni besedice črhnil in je odšel. Odvednik, kateri tudi te čorbe ni gladko govoril, se vsede in odahne; mene pa se je žalost lotila, samo da nisem vedel koga bi bolj obžaloval: kmeta, ki si bo moral še dosto dosto krompirja pripraviti, predno se mu bo denar štél, ali pa odvetnika, ki je slovenski jezik tako dobro govoril, kakor da bi koprive zajutrokoval. Videl sem, da kmetu ni pomagati, kajti odvednikove besede: taksacenga, gerih tih ferglajh, intabulirenga, obšacenga, fajlbitenga, likvidirenga in drugoč fajlbitenga so meni, ki znam tudi katero nemško besedo, toliko pomenile, kakor nič denarja, nič denarja in še dolgo nič denarja. Pogledam torej na stolu sedečega g. odvetnika, po svoji navadi se mu ponižno poklonim in se mu približam s prošnjo: „G. odvetnik, Vi tako dobro slovenski govorite, da mi ni mogoče zapustiti Vas brez prošnje, da spišete slovensk besednjak, naš narod Vam bo hvaležen.“ Ta beseda je gospoda tako razveselila, da meni ni bilo več treba obžalovati ubozega kmeta in „ubozega“ odvetnika: jaz sam sem bil največa sirota!

\* (Kako se uraduje v občinskih pisarnicah?) Iz Ljubljane se nam piše: 20. svečana sem poslal županiji Št. Jernejski poročno pismo, katero so naredili moji stariši za-me, in sem jo prosil, da ga potrdi. 7. t. m. priroma prošnja in nepotrjeno pismo nazaj. Na prošnji sem našel te-le besede: Mit dem Beifügen zurück, dass sich das Gemeindeamt nicht berufen erachte, die Legalisirung einer Bürgerschaftsurkunde vornehmen zu können. Gemeindeamt St. Bartlmä am 6. Februar 1870. Hrovat m. p. — Večkrat sem te vrstice prebral pa še nisem verjel, ali je resnica. Zdelo se mi je, da se mi sanja, kajti bival sem blizo Št. Jerneja mnogo let, pa sem le slovenski govoriti slišal. Le kak urlavbar je včas nemškega „fuchsa“ zajezdil in pa gospodje od „richte.“ Še bolj čudno pa se mi zdi, da uraduje ravno g. H. nemški, ker vem da v poluri vse na dan spravi, kar je nemškega v njegovih možganih. — Možaki št. Jernejske županije! vprašajte Vašega župana, ali vé kaj o §. 19.? Dopovejte mu, da Št. Jernej ni v „vaterlandu“, ampak na čisto slovenski zemlji! In če Vaš župan slovenskega ne umé, kupite mu Praprotnikovo slovnico za prvence; saj ne velja več nego 30 kr. a. v. Če pa slovenski zna in noče uradovati v slovenskem jeziku — pa molite zanj, da se spreobrne.

\* (Službeno). Minister uka in bogočastja je podelil dosedanjemu pravemu učitelju na c. k. viši realki v Gorici g. Wiljelmu Urbasu učiteljsko službo na c. k. viši realki v Celovcu.

**Poslano.**

Zastop „Slavije“ sta prevzela: za Škofjeloški okraj gospod Blaž Mohar, in za Kranjski okraj gospod Jože Zusag, ktera se priporočata vsem, ki se hočejo udeležiti tega vseslavjanskega zavoda V Kranji, 12. svečana 1870.

**Jan Jereb,**  
organizator.

**Dunajska borska 16. februarja.**

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 H. 60 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov.	— „ —
Enotni drž. dolg v srebru	70 „ 40 „
1860 drž. posojilo	96 „ 70 „
Akcije narod. banke	724 „ — „
Kreditne akcije	266 „ 10 „
London	124 „ 10 „
Srebro	121 „ 35 „
Cekini	5 „ 82 „

# J. Lacher-jeva

velika zaloga pohišne oprave  
(meubles)  
v Mariboru

priporoča bogato razvrsteno zalogo omar, postelj, miz, stolov, madracov na peresih, žimnastih madracov, zrcal, od najizvrstnejega blaga do najpriprostejega.

Cena je čudovito nizka.

**Ravno tam**  
dobivajo praktični mizarski pomočniki stalno delo in dober zaslužek. (3)

Dva praktično izurjena pomočnika zlatarskega in srebrnarskega dela dobita za dobro plačilo stalno službo.

?? Kje ??

Pr i (2)

## August Thiel-u,

lastniku prve in največje prodajalnice juvel. zlatarskega, srebrnarskega in blaga iz kišeške srebrnine v gosposkih ulicah (Herrngasse), Paier-jeva hiša v

**Mariboru.**

Tisti ki znajo gravirati, imajo prednost.

### (2) Pate Pectorale Georçè,

(prsne table)

zoper hripo, kašelj in zagrljenost.

Cena ene škatlje 70 n. krajcarjev.

Cachou aromatisé

za to, da ne diši slabo iz ust po puhanju tabaka, po jedi, vinu, pivu ali drugih močnih pijačah; neobhodno potreben, kader se ima iti v olikane družbe, v gledišče, na ples, v salon itd. Ti cachou obstojé iz čistih, zdravju celó neškodljivih rastlinskih delov in obvaruje zobe, da ne gnijejo in ne bolé. Vsakrat kader se hoče ta pripomoček rabiti, vzame in zveči se ena kroglica (pila), in neprijetni duh je zginil. V škatljicah po 70 krajc. (soldov).

**Kilno mazilo.**

Posebno dobro za kilo (modró); napravlja in priporoča dr. Krüsi, praktični kilni zdravnik v Basel-u. V pušicah iz kositarja s popisom vred. Cena 3 gld. 50 sold. a. v.

**Zobna pasta.**

Najboljši pomoček za čiščenje zob, da ostanejo zobje zdravi in lepi beli, za odpravljenje vinskega kamena s zob, in to brez bolečin; dalje dobro za krepčanje dlečen (zebernov), ker stori, da se zobje ne majo in kri iz njih ne teče. V porcelanastih lončkih po 80 kr.

**Francosko tekoče barvilo za lasé,** barva vsakoršne lase, kakor kdo hoče, črno, rjavo ali belkasto in sicer v 10. minutah stalno; moč tega barvila je že obče znana in ne potrebuje priporočanja. Priprava za barvanje, to je, 2 ščeti in 2 skledici, 50 kr. Ena sklenica razpuščenega barvila za lase 2 gld. a. v.

**Balzam za ozebo,**

v lončkih po 50 kr. a. v., kateri tudi pri zastaranih ozeblinah kolikor mogoče hitro bolečine utolaži in popolnoma ozdravi; po mnogoletnih skušnjah si je pridobil ta priporočljivi pripomoček občno zadovoljstvo.

**Pristno (pravo) olje iz turinovih jeter** napravljeno.

Priznana je to olje kot najboljšo zdravilo za vse prsne in plučne bolezni. Sorte je izvrstne in čistega okusa; sklenica po 1 gld. in 1 gld. 80 kr.

**Švajcarska voda za ušesa**

proti bolečinam v ušesih, zoper naglušnost itd. Cena 1 gld. a. v.

**C. k. privileg. esencija (mast),**

ki stori, da rastejo lasje in brada.

Najboljši in močnejši pomoček za lase, da rastejo

**Herrn F. K. Graz:**  
27. Feber, Kaiserkrone, Färbergasse.  
S.

**Blizo sto štartinov** prav dobrega vina lastnaga pridelka 1867., 1868. in 1869. letnika leži pri podpisanem za prodajo na debelo in tudi v manjih oddelkih pripravljenege.

**Franco Skaza,**

v Šmarji pri Jelšah (Erlachstein).

in močnejši postajajo; ravno kakor tudi za brado. Ena skleničica s podukom vred veljá 2 gld. a. v.

**C. k. privil. Tannochininska pomada** J. Pserhofer-jeva,

najzanesljivi pomoček, da rastejo lasje; ako se 8—10 dni rabi, ne bodo gotovo več izpadali lasje, marveč rajši rastle, in v tem ko svojo naravno barvo obdržé, postanejo volnejši in svetliši ter ne postanejo luskinasti. Ta pomoček priporočajo mnogi veljavni zdravniki in pri lastniku privilegije je mnogo priznavnih listov, ktere lahko vsakdo pregleda. Zarad lepe oprave kinča ta pomada vsako toaletno mizico. — Cena ene za 3 mesece zadostne škatlje 2 gld. a. v.

**Vesoljni jedilni prah (štupa) dr. Göllis-ov.**

Dosedaj ga ni dosegel, kar se tiče moči pri prebavljanju in čiščenju krvi, pri rejenju in krepčanju telesa, še nobeden pomoček. Če ga rabiš vsakdan (dvakrat) in dalj časa, ozdravi ti mnoge, celó trdovratne bolečine. Cena ene velike škatle 1 gold. 26 kr., majhine 84 kr.

**Pastiles degestives de Bielin.** (Bielinski prebavni celtelci).

Bielinske pastilje imajo v sebi vse, kar je razpušljivega v tej slatini. Priporočajo se, kader se slabo, kisló poriguje, za skomino, želodčni krč, za napinjanje in težko prebavljanje, kader se je kdo prenajedel ali prenapil; dobre so za kronične želodčne katere, scarno kislino (?), dalje proti oslabiljenju želodca ali črev, kader se rabijo rudninske vode, zoper mornost in maternično bolezen (hipohondrijo in histerijo). Natančniš poduk je pridjan vsaki zapečateni škatljici. Cena ene škatle 60 kr.

**Esencija za oči dr. Römerhausen-ova,** za obvarovanje in zboljšanje vida. — Ena sklenica s podukom vred 3 gold.

**Predenična pomada (Stangenpomade) za brad,**

ktera ima vse izvrstne lastnosti Tanonchininske pomade, je dobra za lastje, da radi rastejo, in sicer ima moč, da dalj časa rast pokriva, dokler niso vsled nje dovolj barvani. Ta predenična pomada se da rabiti tudi kot izvrstno in nepresegljivo mazilo za brado. Cena 60 kr.

### Josef Wels,

lekarničar „pri zamorcu“, v mestu, Tuchlauben 444, nova št. 27, na Dunaji.

Kdor kaj naroči, naj pošlje 10 kr. za zavitek.

# Imenitni malinski breni

težkih

se v edino pravi kvaliteti, v snopičih po 20—22 pr. težkih  
I snopič srednje debelih korenin . . . 2 f. 80 kr.  
V snopičih po 25—28 pf. težkih, izvenredno debelih korenin, snopič . . . 6 f. — kr.

dobiva pri

## Jožetu Friedmannu

v Kutni Gori (Kutenberg, poleg Malina) na Češkem.

## Za človeški blagor

so **Redlinger-jevi svalki** že sto let znani po vsem svetu. 159.045 spričeval zdravniških avtoritet, kakor tudi zasebnikov dovolj dokazuje njih dobrodejni učinek in torej ni temu zdravilu, kterege naj bi v nobeni hiši ne manjkalo, treba nobenega drugega priporočila.

Lastnost in korist Redlinger-jevih svalkov:

Ti svalki so sestavljeni iz utoplajočih se, razmokajočih in odpeljajočih zdravil. Glavni upljiv imajo na trebušjem drobovju; poleg tega pa še zbudé tek, zboljšajo žolč, čistijo kri in druge soke. Torej so vsled stokratne skunje koristne v sledečih slučajih:

1. Da odpeljejo škodljive snovi, nečistosti, pokvarjeni žolč itd.
2. po neprebavah, ako je kdo zavžil trde, mastne, težko prebavljive stvari, katerih želodec ne more prekuhati, torej pri napenjanju, napihavanju trebušja, koliki in enakih bolestit;
3. pri napihavanju sploh, ako to izhaja iz neprebavljanjih jedil, sedečega življa, hipohondrije ali obstrukcij;
4. pri perpicu ali zaprtomu želodcu, ako to izhaja iz obstrukcij drobovja;
5. pri zlatenici izviraajoči iz trdoh ali enakih jetrinih bolestit;
6. pri oteklinah in trdohah trebušjega drobovja, t. j.: jeter, vranice, obisti, ložesen, pečice, žleze itd.

Pisma najnovejših časov potrjujejo, da so tudi preservativno sredstvo proti koleri.

**J. C. Redlinger v Augsburgu.**

Za avstrijsko-ogersko monarhijo naročila sprejema edino in sama komisijska kupčija

**A. FRIEDMANN-A na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.**

Stekilca s podukom 25 kr.

(6)